[2019] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 145

ਮਾਨਸੈਂਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਲ.ਐਲ.ਸੀ. ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਟਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵੋਰੂਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ;

ਬਨਾਮ

ਨੁਜ਼ੀਵੇਦੁ ਸੀਡਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4616-4617)

ਜਨਵਰੀ 08, 2019

[ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908:

ਧਾਰਾ 9 – ਮੁਕੱਦਮਾ / ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ - ਫੈਸਲਾ - ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟ੍ਰੇਡ-ਮਾਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ - ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 39 ਆਰ.ਆਰ. 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।- ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰੋਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਲੀਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ - ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ

ਗਿਆ: ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਕਾਊਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ - ਸੀਪੀਸੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਨਾ ਤਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੋਕ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਮਾਮਲਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ - ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, 1970 – ਧਾਰਾ 3 (j) ਅਤੇ 64

XXXXXX

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਕਿ : 1. ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲਾ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ / ਨਿਰੀਖਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 12 ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਆਦੇਸ਼ 16, ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 23] [158-D-E]

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਸਾਇਣਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਬਾਇਓਕੈਮੀਕਲ, ਬਾਇਓਟੈਕਨੀਕਲ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋ-ਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਊਕਲੀਕ ਐਸਿਡ ਕ੍ਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਪੇਟੈਂਟ ਕੀਤਾ DNA ਕ੍ਰਮ ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪੌਦੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਆਦਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 23] [158-F-H]

XXXXXX

ਅਲਕਾ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ (2010) 10 SCC 141: [2010] 1 SCR 756 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

3. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 1-24 ਦੀ ਗੈਰ-ਪੇਟੈਂਟੇਬਿਲਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [158-A-C]

4. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 28.03.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 25, 26) [159-G; 160-A]
ਮਾਰਕਰ-ਅਸਿਸਟਡ ਰੀਕਰੈਂਟ ਬੈਕਕ੍ਰਾਸਿੰਗ ਇਨ ਕਲਟੀਵਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ" Guoyou et.al ਦੁਆਰਾ - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2010] 1 SCR 756	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 24

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4616-4617

2017 ਦੇ ਐਫਏਓ (ਓਐਸ) (ਸੀਓਐਮ) ਨੰਬਰ 86 ਅਤੇ 2017 ਦੇ ਐਫਏਓ (ਓਐਸ) (ਸੀਓਐਮ) ਨੰਬਰ 76 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 11.04.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 188, 189-190 ਅਤੇ 191-192

XXXXXX

ਡਾਕਟਰ ਏ.ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਨੀਰਜ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ, ਅਰਵਿੰਦ ਪੀ. ਦਾਤਾਰ, ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਐਨ. ਕੇ. ਕੌਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਆਨੰਦ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਿਸ਼ੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਚਨਾ ਸ਼ੰਕਰ, ਧਰੁਵ ਆਨੰਦ, ਸ਼ਰਵਣ ਚੋਪੜਾ, ਕਰਨ ਲੂਥਰਾ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਤਲਾਪ੍ਰਗੜ, ਸ਼ੁਭਮ ਕੁਲਸ਼ਾਸ਼ਤਰ, ਆਦਰਸ਼ ਰਾਮਾਨੁਜਨ, ਆਰ.ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਤ, ਵਿਭਵ ਮਿਥਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਦਿਤਾ ਪਾਤਰੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਅਰੋੜਾ, ਡਾ. ਨੀਤੀ ਵਿਲਸਨ, ਅਜ਼ੀਮ ਸੈਮੂਅਲ, ਅਵਿਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਿਕਾ ਸੂਰੀ, ਏ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਆਨੰਦ, ਆਰ. ਐਨ. ਕਰੰਜਾਵਾਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਬੀ ਸਿੰਘ ਆਹੂਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਤੀ ਸਰੀਨ, ਸੰਜੀਤ ਰੰਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਚਨਾ ਸ਼ੰਕਰ, ਧਰੁਵ ਆਨੰਦ, ਸ਼ਰਵਣ ਚੋਪੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ

ਮਾਨਿਕ ਕਰੰਜਾਵਾਲਾ ਫੋਰ ਮੈਸਰ। ਕਰੰਜਾਵਾਲਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਸਿੰਘਾਨੀਆ, ਸਿਓਨ ਰੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ, ਸੋਮੋ ਪਾਲਿਤ, ਚੈਤਨਿਆ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਆ ਕਪੂਰ, ਐਸਾਨੀਜ਼ ਓਭਾਨ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਾਕੇਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਖੰਡੂਰੀ, ਰਿਸ਼ਭ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਗੰਧਾ ਬੱਤਰਾ, ਰਾਘਵ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਭੰਡਾਰੀ, ਫਿਓਰਾਜ਼ ਅਲੀ, ਕੇਤਨ ਪਾਲ, ਐਮਐਸ ਰੀਜ਼ਾ ਵਰਗੀਜ਼, ਤੁਸ਼ਾਰ ਭੂਸ਼ਣ, ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਸੰਦੀਪ ਬਿਸ਼ਟ, ਐਮਐਸ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਜਿਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਗੰਧਾ ਬੱਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਗੰਧਾ ਬੱਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਰਿੰਦਾ ਭੰਡਾਰੀ, ਫਿਓਰਾਜ਼ ਅਲੀ, ਕੇਤਨ ਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਜ਼ਾ ਵਰਗੀਜ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਆਦਿਤਿਆ ਧਰ, ਅਨੁਜ ਤਿਵਾੜੀ, ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਰਿਤਵਿਕ ਸਹਾਏ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਨੀਤ ਪ੍ਰਣਵ, ਅੰਕਿਤਾ ਚੌਧਰੀ ਰਾਠੀ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨਚਿਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਗੁੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਸੱਤਿਆ ਮਿੱਤਰਾ, ਅਮਰ ਦੇਵ, ਪੀਐਸ ਸੁਧੀਰ, ਰਿਸ਼ੀ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਐਮਐਸ ਐਨ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਜਾ ਕਟਾਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਨਾ ਕਰੀਰ, ਸੇਂਥਿਲ ਜਗਦੀਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਮੱਲਹਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਤੀ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਕੰਵਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਹਿਨਾ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਹਿਨਾ ਫਰਾਹ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਹਿਨਾ। ਮਨੀਸ਼ ਮਧੂਕਰ, ਰਾਹੁਲ ਦੂਬੇ, ਐਮ ਹੱਕ, ਚਿਤਰਾਲ ਗੰਭੀਰ, ਪ੍ਰਣਵ ਗੁਪਤਾ, ਐਮਐਸ ਅਕਾਊਂਟਸ ਵੀਜੀ, ਐਮਐਸ ਮਨੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਅਭੈ ਪਾਂਡੇ, ਦੇਵਾਂਸ਼ੂ ਸਜਲਨ, ਸਨੀਅਤ ਲੋਢਾ, ਦੀਪਕ ਜੋਸ਼ੀ, ਆਕਾਸ਼ ਲਾਂਬਾ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. 1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ(Leave granted)

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4616-4617 ਵਿੱਚ 2016 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ (Comm) ਨੰਬਰ 132 ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ "ਬੋਲਗਾਰਡ" ਅਤੇ "ਬੋਲਗਾਰਡ II" ਬ੍ਰਾਂਡ ਕਪਾਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੇਟੈਂਟ ਨੰਬਰ 214436 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ /ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਮੋਨਸੈਂਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਲਐਲਸੀ ਬਨਾਮ ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਸੀਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.] 149

3. ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ 21.02.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ "ਜੈਨੇਟਿਕਲੀ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਕਪਾਹ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜ" ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦਾ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁੱਲ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝੌਤਾ ਆਖਰਕਾਰ 14.11.2015 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ/ਟ੍ਰੇਟ ਮੁੱਲ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੋਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 39, ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

4. ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2001 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'PPVFR ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਮਾੜਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇ 1-24 ਜੈਨੇਟਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਜਾਂ ਬਾਇਓਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ "ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾਅਵੇ" ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ 25-27 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪੂਰੀ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। NAS. ਇੱਕ ਰਸਾਇਣਕ ਬਣਤਰ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪੌਦੇ, ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਜੀਵਤ ਜੀਵ ਨੂੰ BT. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ (ਕੀੜੇ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ 2016 ਦਾ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਨੰਬਰ 51 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (j) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

5. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 28.03.2017 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਸਬੂਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੇਟੈਂਟ ਵਰਗੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਜਾਰੇਦਾਰੀ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ। ਪੇਟੈਂਟ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਲੀਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੌਜੂਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ / ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁੱਲ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ 2016 ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਨੰਬਰ 51 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ 28.03.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 2004 ਤੋਂ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 14.11.2015 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੀਮਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

6. ਦੁਖੀ, ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ PPVFR ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਐਕਟ ਪੂਰਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (j) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ / ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

7. ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੌਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਵੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਪੀ. ਦਾਤਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸਾਹੰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੰਦਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਪੇਟੈਂਟਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪੇਟੈਂਟਯੋਗ ਦੱਸਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ

ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿਰਫ 2016 ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ ਨੰਬਰ 51 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 2016 ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ ਨੰਬਰ 50 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਰਸਮੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਸਿਰਫ 25-27 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1-24 ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

XXXXXX

ਮੋਨਸੈਂਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਲਐਲਸੀ ਬਨਾਮ ਨੁਜੀਵੀਡੂ ਸੀਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.] 151

9. ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ

ਸਿਰਫ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਕ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੇਟੈਂਟ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ/ਅਯੋਗਤਾ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੇਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ 25-27 ਵਿੱਚ ਇੱਕ DNA ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਊਕਲੀਓਟਾਈਡ ਕ੍ਰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (i) ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੋਟਰ (ii) Cry2Ab 5-ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ-ਨਿਰਮਿਤ ਜੀਨ ਅਤੇ (iii) ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪੇਪਟਾਈਡ 6 ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਤੀਜਾ ਭਾਗ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ DNA ਨਿਰਮਾਣ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੀੜੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਗੁਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਅੱਗੇ ਇੱਕ "ਫਿਊਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨ" ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ e Cry2Ab S-ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ 7 ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪੇਪਟਾਈਡ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ਾ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਸੀਲਸ ਥੁਰੀਨਜੀਨਸਿਸ ਸਟ੍ਰੇਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ Cry2Aa ਅਤੇ Cry2Ab ਨਾਮਕ ਦੋ ਜੀਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਰੇਕ ਜੀਨ ਕ੍ਰਮ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । NAS. ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਰਸਾਇਣ ਹੈ। "ਘਟਨਾ" ਜੋ ਕਿ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਦੇ ਜੀਨੋਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਾਨ 'ਤੇ NAS ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ, ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਕਾਢ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪੇਟੈਂਟ ਨੰਬਰ 232681 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਢ NAS ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਢ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ । NAS. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਥਾਨੀਕਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੂਰੇ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪੱਖੋਂ ਸਥਿਰ ਪੌਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। **ਗੁਓਯੂ et.al ਦੁਆਰਾ "ਮਾਰਕਰ-ਅਸਿਸਟਡ ਰੀਕਰੈਂਟ ਬੈਕਕ੍ਰਾਸਿੰਗ ਇਨ ਕਿਸ਼ਤੀਵਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ" 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,** ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ NAS ਜੀਨ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਟਾਉਣਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਜੀਨੋਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦੀਆਂ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਸਨ।

XXXXXX

10. ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇ 25-27 ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਪੌਦੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਹਨ। ਦਾਅਵੇ 1-24 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਡਾ. ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਬੀਜ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੇਟੈਂਟ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੇਟੈਂਟ

ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਸਾਇਣਕ/ਜੀਨ/DNA ਨਿਰਮਾਣ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ PPVFR ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੀਨ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (za) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਜੀਨ ਇੱਕ "ਪੌਦਾ ਸਮੂਹ" ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, "ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਟੈਕਸਨ ਦੇ ਅੰਦਰ", ਜਿਸਦਾ ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ PPVFR ਐਕਟ 2007 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਇਓ-ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਰਬਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੂੰਹ ਖੁਆਉਣ ਵਿੱਚ ਐਗਰੋ-ਬਾਇਓਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਅਤੇ ਅਜੈਵਿਕ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ, ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ "ਨਵੇਂ ਜੀਨ" ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਮੋਨਸੈਂਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਲਐਲਸੀ ਬਨਾਮ ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਸੀਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ[ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.] 153

12. ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੌਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਟੈਂਟ NAS ਕਿਸੇ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਸ਼ਰਣ, Cry2Ab-ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ

ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜੀਨ ਅਤੇ DNA ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪੇਪਟਾਈਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਢ ਨੂੰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਬੀਜ ਹਨ ਜੋ PPVFR ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਅਤੇ PPVFR ਐਕਟ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ।

13. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜੈਨੇਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਪਾਹ ਬੀਜਣ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੈਨੇਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ PPVFR ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਬ੍ਰੀਡਰ" ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ NAS ਵਾਲਾ ਇਸਦਾ ਦਾਨੀ ਬੀਜ PPVFR ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਵੰਡਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੇਟੈਂਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੇਟੈਂਟ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਦਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਉਤਪਾਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਟੈਂਟ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣਕ ਕ੍ਰਮ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਢ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੀ ਕਲਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਪਲਾਸਟਿਡ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਬਣਾ ਕੇ ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ

ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੂਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਪੌਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੈਨੇਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ BT. ਕਪਾਹ ਦੇ ਬੀਜਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

14. ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ NAS ਲਈ ਦਾਅਵਾ 25-27 ਵਿੱਚ "ਉਤਪਾਦ" ਇੱਕ ਰਸਾਇਣ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਸਾਇਣ ਜੋ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਪੌਦੇ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਸਾਇਣ ਪੌਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮੈਟਾਬੋਲਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬੀਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, NAS, ਦਾਅਵਿਆਂ 25-27 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਜੀਨ ਹੈ ਜੋ ਪੌਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਪ ਸੈਲੂਲਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਟਿਸ਼ੂ ਕਲਚਰ ਦੀ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਜੀਨ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈੱਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਜੈਨਿਕ ਪੌਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਜੈਨਿਕ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵੇ 25 ਤੋਂ 27 ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ "ਜੀਨ" ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੌਦੇ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਯੋਗ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ NAS ਜੀਨ ਇੱਕ ਅਸਥਿਰ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਸੈਲੂਲਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੌਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਪੌਦੇ ਦੇ ਹਰ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਦਾ

ਲਈ ਸੰਤਾਨ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ "ਉਤਪਾਦ" ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਸ਼੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ NAS ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ NAS ਵਾਲੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਬੀਜ ਆਯਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਬੀਜ ਪੇਟੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਬੀਜ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਨੀ ਬੀਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ NAS / BT. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅੰਕੁਰਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਬੀਜ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੋ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਤੀਜੀ/ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਸ-ਬ੍ਰੀਡ ਕਪਾਹ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੋਂ BT. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕਿਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲਵਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਬੀਜ ਕੰਪਨੀਆਂ NAS ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪੇਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ NAS ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। NAS. ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਕੀਤੇ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, NAS ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬੀਜ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਟਿਊਬ ਵਿੱਚ ਜੀਨ ਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਪੇਟੈਂਟ PPVFR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਤੇ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਨਹੀਂ

ਸਕਦਾ/ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 39 ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸਮ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ, ਵਰਤਣ, ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 28.03.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਮੋਨਸੈਂਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਲਐਲਸੀ ਬਨਾਮ ਨੁਜੀਵੀਡੂ ਸੀਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.] 155

16. ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖੋਜੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਕਲੀ NAS ਨੂੰ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪੌਦਾ ਡੈਲਟਾ ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇ ਜੋ ਬੋਲਵਰਮ ਲਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੈ। NAS ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਜੈਨਿਕ ਪਲਾਂਟ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਕਾਢ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾ ਲੋੜਾਂ ਇੰਪਲਾਂਟ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਖੋਜੀ ਗੁਣ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ NAS ਨੂੰ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ NAS ਨੂੰ ਪਲਾਂਟ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 (ਜੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ PPVFR ਐਕਟ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (j) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 (c) ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟਰਾਂਸਜੈਨਿਕ ਪੌਦਿਆਂ (ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਰੀਕੰਬੀਨੈਂਟ ਜੀਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੇ ਗਏ) ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੋਜੇ ਗਏ ਪੌਦਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੌਦਾ, ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜੈਨੇਟਿਕ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਰਾਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਪੌਦੇ, ਕਿਸਮਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰ "ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 3 (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾਅਵਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ BT. ਜੀਨ ਵਾਲੇ ਕਪਾਹ ਦੇ ਪੌਦੇ ਜਾਂ ਬੀਜ ਬਣਾਉਣ, ਵਰਤਣ, ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਨਕਲੀ ਜੀਨ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੌਦੇ ਦੇ ਜੀਨੋਮ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਿਸੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਜੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਰ ਬਾਇਓਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ BT. ਜੀਨ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਕਪਾਹ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਜੀਨੋਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਅਤੇ PPVFR ਐਕਟ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਨਾ ਪਵੇ।

XXXXXX

18. ਦਖਲਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੰਦਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ NAS "ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਨਕਲ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਐਕਟ, ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੈਵਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ "ਵਰਤੋਂ" 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੈਨੇਟਿਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਧਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। NAS ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਨੀ ਬੀਜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟਰਾਂਸਜੈਨਿਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੀਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਜੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ PPVFR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (h) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ PPVFR ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਵੰਡਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ।

19. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬੰਧਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੇਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, PPVFR ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (WTO), ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਬਾਰੇ ਆਮ ਸਮਝੌਤਾ (GATT), ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ (TRIPS) ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, 25.06.2002 ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ

ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ।

20. ਪੇਟੈਂਟ ਦਾਅਵੇ 1-24 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਦਕਿ ਦਾਅਵੇ 25-27 NAS ਨਾਮਕ ਰਸਾਇਣਕ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ DNA ਨਿਰਮਾਣ ਸੀ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪੌਦੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। DNA ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੌਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਕੀੜੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੋਟਰ, (ii) Cry2Ab 5-ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜੀਨ ਅਤੇ (iii) ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪੇਪਟਾਈਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਤੀਜਾ ਭਾਗ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, Cry2Ab 5-ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜੀਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨਿਊਕਲੀਕ ਐਸਿਡ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ "ਇੱਕ ਫਿਊਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨ" ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪੇਪਟਾਈਡ ਨਾਲ ਜੁੜੇ Cry2Ab 5 -ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ 7 ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਿਊਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਬੈਸੀਲਸ ਥੁਰੀਨਜੀਨਸਿਸ ਸਟ੍ਰੇਨ ਅਜਿਹਾ ਫਿਊਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਪਾਹ ਦੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ 25-27 ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਢਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ Cry2Ab 8-ਐਂਡੋਟੋਕਸਿਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਸੀਲਸ ਥੁਰੀਨਜੀਨਸਿਸ ਸਟ੍ਰੇਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ Cry2Aa ਅਤੇ Cry2Ab ਨਾਮਕ ਦੋ ਜੀਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਜੀਨ ਕ੍ਰਮ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

21. ਇਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

(a) ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਨੇ ਟਰਾਂਸਜੈਨਿਕ BT. ਕਪਾਹ ਦੇ ਬੀਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ।

(b) ਟਰਾਂਸਜੈਨਿਕ BT. ਕਪਾਹ ਦੇ ਬੀਜ ਅਤੇ ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੌਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪਰਾਗਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(c) ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਦੀਆਂ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਪਾਹ ਦੇ ਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਦੇ ਬੀਜ ਸਨ, ਜੋ ਮਲਕੀਅਤ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ("BT. ਕਪਾਹ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ") ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ

d) ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਿਕਸਤ BT. ਕਪਾਹ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਰੀਖਣ ਕੀਤੇ।

e) ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਨਵੇਂ BT. ਕਪਾਹ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ GEAC ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ

ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।

22. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਡਾ. ਸਿੰਘਵੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪੇਟੈਂਟੇਬਿਲਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

23. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਖੇਪ ਫੈਸਲਾ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ / ਨਿਰੀਖਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਆਦੇਸ਼ 12, ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਆਦੇਸ਼ 16, ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਬਾਇਓਕੈਮੀਕਲ, ਬਾਇਓਟੈਕਨੀਕਲ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋ-ਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਊਕਲੀਕ ਐਸਿਡ ਕ੍ਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਪੇਟੈਂਟ ਕੀਤਾ DNA ਕ੍ਰਮ ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪੌਦੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਆਦਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ।

XXXXXX

ਮੋਨਸੈਂਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਲਐਲਸੀ ਬਨਾਮ ਨੂਜੀਵੀਡੂ ਸੀਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ[ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.] 159

24. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ **ਅਲਕਾ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ,** (2010) 10 SCC 141 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ: -

"27. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ-ਕਮ-ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਡ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ। ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ. ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

.....

30. ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਵਹਾਰ, ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਰਟ-ਸਰਕਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

31. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ..."

25. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

26. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 28.03.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਗੀਆਂ।

27. ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi